

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси
Қишлоқ хўжалиги вазирлиги

*5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш
технологияси бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари*

Тошкент

ЎЗР ОУТ
Буйруқ № 418
14.08.2020

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети.
- Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув –услугий бирлашмалар фаолияти Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» август даги 3 - сонли йиғилишда маъқулланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби **5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси** таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рақамсига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услугий хужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари...	5
1.2.3. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.	7
2.1. Умумий компетенциялар.....	7
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
2.3. Касбий квалификациялар.....	8
3. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	8
Библиографик маълумотлар.....	9

1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртки таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 5230200 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши

Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси– қишлоқ хўжалиги соҳасидаги йўналиш бўлиб, у давлат, табиатни муҳофаза қилиш ва ўрмон хўжалиги кўмиталари ишлаб чиқариш тармоқлари, қишлоқ хўжалиги турли соҳа ва тармоқларини бошқариш, ер, сув, энергетик ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш мақсадида доривор ўсимликлар маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва дастлабки қайта ишлаш ҳамда фармацевтика саноати учун доривор ўсимлик хом-ашёларини тайёрлаш, фармацевтика саноатининг доривор ўсимликлар хом-ашё маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини таъминлашда иштирок этиш, доривор ўсимлик хом-ашёларини етиштириш, дастлабки қайта ишлаш ва саклаш ҳамда ишлаш жараёнларини оптималлаштириш,-табiiй ресурслардан оқилона фойдаланиш усул ва услублари, маданий ҳолда етиштирилган доривор ўсимликлар ҳосилдорлиги ва етиштирилаётган маҳсулот сифатини ошириш, касбий фаолиятида ишлаб чиқариш ва дастлабки қайта ишлаш тадбирлари мажмуини ўз ичига олади.

1.2.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- ер, сув, энергетика ва моддий-техника ресурслари, табиий, маданий ва интродукция қилинган доривор ўсимликлар, улардан оқилона фойдаланиш, фармацевтика саноатининг доривор ўсимликлар хом-ашё маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқиш;

- фармацевтика саноатининг доривор ўсимликлар хом-ашё маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондиришда иштирок этиш;

- доривор ўсимликлар етиштириш ва дастлабки қайта ишлаш тизимида қўлланиладиган ишлаб чиқариш жараёнлари;

- доривор ўсимлик хом-ашёларини тайёрлаш, дастлабки қайта ишлаш ва сақлаш ҳамда ишлаш жараёнларини оптималлаштириш;

- илмий тадқиқот жараёнлари;

- доривор ўсимликлар етиштириш ва дастлабки қайта ишлаш, хом-ашё маҳсулотларини сақлаш ҳамда уларга бирламчи ишлов бериш корхоналари ва ташкилотларнинг бошқарув тизимлари.

- *Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришларни мўайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.*

1.2.3. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув.
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш:
- ахборот-таҳилий фаолият;
- илмий-тадқиқот фаолияти;
- тадбиркорлик.

1.2.4. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- доривор ўсимликлар маҳсулотлари етиштириш ва ишлаб чиқаришда тегишли технология ва меҳнат воситалардан фойдаланишнинг самарадорлиги кўрсаткичларини ҳисоблаш ва баҳолаш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган моддий ва меҳнат ресурсларини режалаштириш;

- ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш;

- бошқарув қарорни қабул қилиш;

- замонавий ахборот технологиялар тизимларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш;

- атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва ҳаётий фаолият хавфсизлиги, техника хавфсизлиги талаблари асосида ишлаб чиқариш жараёнларини мониторингини юритиш;

- касбий муаммолар ечимини топиш;
- ижрочи жамоа ишини ташкил қилиш;
- фикрлар хилма-хиллиги шароитида бошқарув қарорини қабул қилиш;
- бирламчи ишлаб чиқариш бўғини ишини ташкил қила олиш ва бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, бажариш ва назорат қилиш ҳамда иш натижаларини баҳолаш.
- доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлашда технологик картадан фойдаланиш;
- доривор ўсимликларни генератив ва вегетатив кўпайтириш;
- ишлаб чиқаришида самарали ва ресурс тежамкор фаолиятни ташкил эта олиш;
- ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни, хом-ашё тайёрлаш, сақлаш ва дастлабкаи қайта ишлаш сифатини назорат қилиш;
- замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда кенг қўллаш;
- илғор технологик жараёнларни қўллаш;
- илмий асосланган тизимларни қўллаш ва тавсияномалар бериш;
- янги самарали технологияларни ишлаб чиқиш ва оқилона фойдаланиш;
- табиий ресурсларни муҳофаза қилиш ва ҳаётий фаолият хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш.

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- бошқарув қарорларини қабул қилиш учун ташкилотнинг ташқи ва ички муҳити омиллари ҳамда имкониятлари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;
- қарор қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, ташкилотнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;
- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиши тизимини ишлаб чиқиш ва бошқариш, ташкилотлар фаолиятининг турли кўрсаткичлари бўйича маълумотлар базасини юритиш;
- очиқ ва химояланган ерларда доривор ўсимликларни алмашлаб, экиш схемаларини тузиш;
- доривор ўсимликларни етиштириш агротехикасини технологик қисмини ишлаб чиқиш;
- хом-ашё сифатини баҳолашда ихтисосликдан келиб чиқан ҳолда чет эл ва маҳаллий усулларни амалда қўллаш олиш;
- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;
- ахборот-таҳлил фаолияти натижалари бўйича ҳисобот тайёрлаш;
- бошқарув қарорларининг самарадорлигини баҳолаш.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- дала тажрибаларида вариантлар ва такрорланишларни жойлаштириш, кузатувлар ўтказиш;
- илмий иш ҳисоботи учун маълумотлар тайёрлаш;
- қарор қабул қилиш, билимларни амалиётда қўллаш, иш самарадорлиги ва сифатига жавоб бериш;
- республика ҳамда хорижда чоп этилган қишлоқ хўжалиги соҳаси ва доривор ўсимликшуносликка оид илмий-техник ахборотларнинг илмий манбаларини ўрганиш;
- доривор ўсимликшунослик бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш;
- мавзу (топшириқ) бўйича илмий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш;

- илмий-тадқиқот натижалари ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этиш;

Тадбиркорлик фаолиятида:

- соҳа доирасида янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- соҳа доирасида бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, соҳа доирасида ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллари эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- соҳа доирасида янги билимларни мустақил эгаллай билиши. Ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- хизмат кўрсатиш соҳасида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;
- ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, кадрларни бошқариш стратегиясини қўллаш, тадбирларни режалаштириш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;
- музокаралар, учрашувлар, ишбилармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва онлайн алоқаларни амалга оширишни билиш;
- доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш корхоналари, ўрмон, фермер хўжалиқларида меҳнат фаолиятини ташкил этиш;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқарув соҳасида ишини ташкил этиш ва бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш;
- ечилаётган муаммоларни амалий моделларини ишлаб чиқиш ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этиш.
- соҳа доирасида рақобатдошликни таъминлашга қаратилган ташкилот стратегиясини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;
- лойиҳалар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
- бозор иқтисодиёти, ташқи ва ички бозор нарх наволари ва унга хос хатарларни, рақобат муҳитини таҳлил қилиш ва баҳолаш кўникмаларига эга бўлиш;
- бошқарув қарорларини қабул қилиш, уларни аниқ бошқарув вазифаларига мослаштириш ва ташкилий-бошқарув моделларини шакллантириш кўникмаларига эга бўлиш;
- соҳа доирасида бозор имкониятларини аниқлаш ва янги бизнес моделларини шакллантиришни билиш;
- янги ташкилотларни (фаолият йўналишлари, маҳсулотлари) яратиш ва

ривожлантириш учун бизнес режалалар тузиш кўникмаларига эга бўлиш.

- доривор ўсимликшунослик деҳқончилиги соҳасида сервис хизмати кўрсата олиш.

2.3. Касбий квалификациялар:

Доривор ўсимликларни йиғувчи, Доривор ўсимликлар уруғчилиги ва кўчатчилиги лаборанти, Табiiй доривор ўсимликларни йиғувчи лаборант, Фитобар лаборанти, Доривор ўсимликларни етиштириш агрономи, Доривор ўсимликларни қайта ишлаш техник-технологи, Доривор ўсимликлар маҳсулотлари сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табiiй-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Махсус фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртки шакли таълим учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%	40-60%	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-	15-35%	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-10%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, уқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриятнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари
ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат аграр университети

Ректор Б.А.Сулаймонов

2020 йил « 20 » июль

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси

Раис Н.Ж.Бакиров

2020 йил « 20 » июль

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
таъбиқ этиш маркази директори

Директори З.Хакимов

2020 йил « 30 » июль

М.Ў.

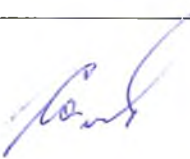

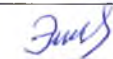
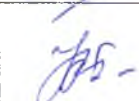
Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институтини

Директор А.Х. Ҳамзаев

2020 йил « 30 » июль

М.Ў.

**5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
бакалаврият таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб
чиқарувчи ишчи гуруҳ таркиби**

т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1	Х.Машрапов	Ўрмон хўжалиги ва Манзарали боғдорчилик факультети декани, доцент	
Аъзолари:			
2	М.Холмуротов	Ўрмон хўжалиги ва манзарали боғдорчилик факультети ЎУК раиси, ишчи гуруҳ раиси ўринбосари	
3	Я.Юлдашов	Ўрмончилик кафедраси мудири, доцент	
4	Э.Бердиев	Манзарали боғдорчилик ва кўкаламзорлаштириш кафедраси мудири, профессор	
5	А.Қайимов	Манзарали боғдорчилик кафедраси профессори	
6	М.Қаландаров	Ўрмончилик кафедраси профессори	
7	С.Турдиев	Манзарали боғдорчилик кафедраси доценти	
8	Ҳ.Ҳамроев	Ўрмончилик кафедраси доценти	
9	В.Қайсаров	Доривор ўсимликлар кафедраси мудири, доцент	
10	А.Ганиев	Доривор ўсимликлар кафедраси, профессори	
11	Э.Ахмедов	Доривор ўсимликлар кафедраси доценти	
12	М.Низомова	Доривор ўсимликлар кафедраси катта ўқитувчиси	

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я.Исламов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалаврият таълим йўналишлари(магистратура муттахассисликлари) учун янгидан яратилган малака талабларига
киритиладиган кадрлар истеъмолчиларнинг таълим йўналиши (магистратура муттахассислиги) битирувчилари
касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалаврият таълим йўналиши(магистратура мутахассислиги) ва магистрларнинг мутахассислиги шифри ва номи		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналишлари битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари
шифри	номи	
5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси	<p>Битирувчи бакалавр қуйидаги касбий қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доривор ўсимликларнинг систематикаси, морфологияси, биологик хусусиятлари, касаллик ва зараркунандалари ҳамда уларга қарши кураш чоралари бўйича билимларни пухта эгаллаш; - доривор ўсимликларнинг тарқалиш ареали ва экологиясини ҳамда уларни ташқи омилларга бўлган муносабатини яхши билиш; - доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлаш технологияси соҳасидаги касбий билимларни амалда қўллаш; - индивидуал ва гуруҳларда ишлашда қарорларни қабул қилиш; - фан ва техниканинг замонавий ривожланиш шароитларида янги билимларни тезкор эгаллаш; - билимлари ва маҳоратлари сифатини таъминлаш ва бошқаришда фойдаланиш; -доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлашда истикболли ва сифатли доривор маҳсулот берадиган ўсимлик турларини танлай олиш; -тупроқ-иқлим шароити ва доривор ўсимликларнинг биоэкологик хусусиятларини

инъобатга олган ҳолда уларни рационал жойлаштиришни;

- доривор ўсимликларни етиштиришда алмашлаб экишни назарий ва амалий асосда олиб бориш;
- иқлим ва тупроқ шароитлари назарда тутган чиққан ҳолда доривор ўсимликларни етиштиришнинг самарали усуллари танлаш ва ташкил этиш;
- юқори сифатли хом-ашё маҳсулоти берадиган доривор ўсимликларни етиштириш:
- истикболли доривор ўсимлик хом-ашёларини йиғиш мавсумлари ва технологик харитасини тузиш;
- уруғларни оптимал экиш муддати, экиш чуқурлиги ва экиш меъёрларини аниқлаш:
- доривор ўсимликларни кўпайтириш, етиштириш ва дастлабки қайта ишлашда замонавий технологияларни қўллаш;
- тупроқнинг сув, ҳаво, иссиқлик ва озик режимларини бошқариш;
- доривор ўсимлик уруғчилиги ва кўчатчилигини ташкил этишни;
- доривор ўсимликларнинг интродукцияси ва интродукция услубларини;
- доривор ўсимликларнинг плантацияларини ташкил этишни;
- доривор ўсимлик хом-ашё маҳсулотларини етиштириш ва уларга дастлабки ишлов бериш;
- доривор ўсимликларни етиштириш учун талаб этиладиган ишчи кучи, техника воситалари, органик ўғитлар, уруғлик, кўчатлар, қадоқлаш идишлари ва бошқа материалларни ҳисоблай билиш;
- ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни бажарилишининг сифатини назорат қилиш;
- доривор ўсимлик хом-ашё маҳсулотларини йиғиш, қуритиш, сақлаш ва дастлабки қайта ишлашда намунавий методикалардан ҳамда техника ва технология воситалардан фойдаланиш;
- доривор ўсимликларни етиштириш бўйича ишлаб чиқаришни амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларни режалаштириш;

		<ul style="list-style-type: none"> -доривор ўсимликларни етиштиришда техник ва технологиялар самарадорлигини ҳисоблаш ва баҳолаш; -доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлашнинг замонавий технологияларини, улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш; -бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш; -доривор ўсимликларнинг истикболли турлари, уларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлашнинг технологик усулларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш; -доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлаш бўйича агротехнологияларни такомиллаштириш бўйича инновацион ишланмалар, маълумотларни излаб топиш ва уларни ишлаб чиқаришда қўллаш; -меҳнат жамоасини бошқаришда ишни илмий асосда ташкил этиш ва замонавий бошқарув усулларини қўллаш; -доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлашда ер, сув, техника ва меҳнат ресурсларидан оқилона ва самарали фойдаланиш; -атроф муҳитни муҳофаза қилиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак.
5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси	<p style="text-align: center;">Таълим йўналиши бўйича битирувчи магистрлар қуйидаги касбий қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <p>Бакалаврлар билиши шарт бўлган таълим йўналишларидан ташқари магистрлар учун қўшимча қўйиладиган талаблар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доривор ўсимликларни етиштириш соҳасидаги касбий билимларни илмий асосда қўллаш; - доривор ўсимликларни етиштириш соҳасидаги кўникмаларни турли махсус амалий дастурий воситалардан фойдаланиб амалда қўллаш; - доривор ўсимликларни етиштириш бўйича инновацион ғоялардан фойдаланган ҳолда энг самарали технологияларни илмий асосда жорий этиш;

	<ul style="list-style-type: none">- доривор ўсимликларни етиштириш соҳасидаги фаолияти натижаларини тўғри баҳолай олиш;- доривор ўсимликларни интродукцияси, унинг назарий асосларини ва улубларини билиш-суғориладиган ва суғорилмайдиган ерларда доривор ўсимликларни етиштириш технологиясини, доривор маҳсулотни йиғиш мавсумлари, ҳосилдорликни ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ масъалаларни юқори малакага таянган ҳолда ҳал қилиш;-мустақил равишда илмий тадқиқотларни олиб бориш, суғориладиган ва суғорилмайдиган ерларда дала ва вегетацион тажрибаларни ўтказиш;-илмий ҳамда илмий-техник адабиётларни ўрганиш, тизимли мустақил таҳлил тайёрлаш ва тадқиқот мавзуларига хулосалар бера олиш;-илмий тадқиқот натижаларини умумлаштириш, замонавий ахборот коммуникацион технологияларини қўллаган ҳолда илмий нашрларни тайёрлаш;- доривор ўсимликларни етиштириш соҳаларидаги муаммоларини еча олиш;- доривор ўсимликларни етиштиришдаги технологик жараёнларни моделлаш ва ишчи моделларни ишлаб чиқиш;- билимлари ва маҳоратларини қўллай билиш ва бошқариш бўйича фойдалана олиш;- инновацион ғоялардан фойдаланишга тайёр бўлиш;-илмий манбаларга таянган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш;-илмий-изланишлар натижаларини ва касбга оид муаммоларнинг самарали ечимларини ишлаб чиқаришга татбиқ этиш;-замонавий педагогик ва ахборот коммуникацион технологиялар, ўқув тарбиявий фаолиятнинг интерактив методларини қўллаган ҳолда педагогик фаолиятни олиб бориш;- махсус фанларни ўқитиш методикасидан фойдаланиш ва уларни такомиллаштиришни;
--	---

	<p>доривор ўсимликлар биологияси ва экологияси, доривор ўсимликлар интродукцияси, доривор ўсимликларни етиштириш технологияси, ҳамда доривор ўсимликлархом-ашёсини йиғиш, қуритиш, сақлаш ва дастлабки ишлов бериш фанлари бўйича маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини олиб бориши, ўқув-таништирув, ишлаб чиқариш-технологик малака амалиётларига раҳбарлик қилишни;</p> <p>- ўқув услубий кўрсатмалар, маъруза матнлари, амалиёт ва лаборатория машғулотларидан қўлланмалар, тарқатма материаллар, ўқув фанлари ишчи дастурларини, календар режа, талабалар билимини рейтинг назорати жадвалини тузиш ва бошқа ўқув услубий хужжатларни тайёрлашни;</p> <p>- талабалар билимини назорат қилишда рейтинг тизими Низомидан тўғри фойдаланиш;</p> <p>-ўз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.</p>
--	---

Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институтининг директори

А.Х. Ҳамзаев

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” июль 2020 йил

Қатнашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдуразақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаши раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни химоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саймазаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэкинлари ва картошқачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-муҳит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзақов, Самарканд ветеринария медецинаси институти ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўқув-услубий бошқармаси бошлиғи-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудирлари ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инobatга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

Сўзга чикди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхоналарнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида муҳокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидаги илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан тақриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қароридан белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш кунини деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалаврият таълим йўналишларининг сиртки таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида қуйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ва **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўқув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларчилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалик маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошқачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали богдорчилик

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига белгиланган муддатда тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ,
ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти,
бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари
бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб
чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сентябрь 2020 йил

Биз қуйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси - М.Тулаходжаева, Богдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэкинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори - Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режаларининг мазмуни билан таништириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	<i>Агрономия (анорчилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (дончилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (пахтачилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (мойли экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (шоличилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (ем-хашак экинлари)</i>
	5410200	<i>Агрономия (соя экинни агротехникаси)</i>
	5410200	<i>Агрономия (техник экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)</i>
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва поллизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўқув юртлари бошқармаси бошлиғи

B. ABDULLIMOV
VA O'QUV
YURLARI
BOSHQARMASI
A. Холиков

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи

DEVONXON
B. Муродов

Вазирлар Маҳкамаси ҳуқуқидаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари

B. Муродов

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси

A. Хаитов

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари

M. Рузметов

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси

M. Бакиров

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси

B. Кўчқоров

Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси

N. Z. Фахрутдинов

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи

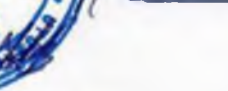
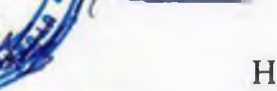
SH. ABDULLAZIZOV

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари

R. Курбонов

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори

N. E. Нажимов

“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари Р.Очилов

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурдаги
Уруғчиликни ривожлантириш маркази
директори Ш.Намазов

“Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш
корхонаси директори Б.Холмухаммедов

Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-
тадқиқот институти директори А.Учаров

Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институти директори А.Хамзаев

Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик
илмий тадқиқот институти” бош директори Ю.Саимназаров

Ўсимликшунослик илмий тадқиқот
институти директори А.Аманов

“Сабзавот-полиэ экинлари ва
картошқачилик” илмий тадқиқот институти
директори Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университети ўқув
ишлари бўйича проректори С.Исламов

**Тошкент давлат аграр университети 5411100 – Доривор ўсимликларни
етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича
тайёрланган малака талабларга**

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгандан сўнг доривор ўсимликшуносликка алоҳида эътибор қаратилди. Шу боис, бу соҳа сўнги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Республикасининг қулай иқлим ва тупроқ шароити турли хил доривор ўсимликларни етиштиришни, улардан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари жалб қилиниб, республика ҳудудларидаги ихтисослашган ўрмон хўжаликлари, фермер хўжаликларига тадбиқ этилмоқда. Юқоридагиларни инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 10 апрельдаги ПҚ-4670-сон “Ёввойи ҳолда ўсувчи доривор ўсимликларни муҳофаза қилиш, маданий ҳолда етиштириш, қайта ишлаш ва мавжуд ресурслардан оқилона фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарорда белгиланган: ихтисослаштирилган ҳудудларда доривор ўсимликларни етиштириш, уруғликлар ва кўчатлар тайёрлаш, босқичма-босқич замонавий доривор ўсимликлар плантациялари ташкил этиш; доривор ўсимликларни етиштириш ва уруғчилигини ташкил этишда илғор илм-фан ютуқларини қўллаш каби вазифаларнинг ижросини таъминлашда муҳим аҳамиятга эгадир.

Шунга биноан Тошкент давлат аграр университетида бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган бўлиб, 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режаларида республика қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида амалга ошириладиган ислохотларнинг йўналиши, мазмуни, кўлами ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топган.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 21.07.2011 йилдаги 308-сонли буйруғига асосан ўзининг тузилиши ва мазмуни ҳамда йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврга қўйилган талаблар, ўрганиладиган фанларнинг блокларга жойлаштирилиши ва кетма-кетлиги, мутахассислик фанларининг тартиб билан киритилиши, ўхшаш фанларни бирлаштирилиши, мустақил таълим шакллари берилиши каби маълумотлар ҳозирги замон талабига мосдир.

Ушбу малака талабларида берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар ва семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, ўқув жараёни ва амалиётларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгиликлар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари асосида қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри тақсимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан бакалаврларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги малака талабининг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далolat беради.

Шунга асосланиб мазкур такомиллаштирилган 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз.

ЎЗРФА

“Ўзбекистон Миллий гербарийси” ноёб

илмий объектлари мудири, б.ф.и.

Т.К. Махкамов

Тошкент давлат аграр университети 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича тайёрланган
малака талабларга

ТАҚРИЗ

Мустақиллик йилларида сўнг доривор ўсимликшуносликка алоҳида эътибор қаратилди. Ҳозирги кунда бу соҳа сўнги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистоннинг иқлим ва тупроқ шароити турли хил доривор ўсимликларни етиштириш учун мос келади, улардан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари жадб қилиниб республика ҳудудларидаги ихтисослашган ўрмон хўжаликлари, фермер хўжалиқларига тадбиқ этилмоқда. Буларни ўрганиш ва бўлажак мутахассисларга ўргатиш бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари катта аҳамиятга эгадир.

Тошкент давлат аграр университетида бир қатор салмоқли ишлар амалга оширилган бўлиб, яъни 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режалари магистрлар тайёрлашда республика қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ислоҳатларнинг йўналиши, мазмуни кўлами ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топган.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 21.07.2011 йилдаги 308-сонли буйруғига асосан ўзининг тузилиши ва мазмуни ҳамда йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврга қўйилган талаблар, ўрганиладиган фанларнинг блокларга жойлаштирилиши ва кетма-кетлиги, мутахассислик фанларининг тартиб билан киритилиши, ўхшаш фанларни бирлаштирилиши, мустақил таълим шакллари берилиши каби маълумотлар ҳозирги замон талабига мосдир.

Мазкур малака талабларда берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, ўқув жараёни ва амалиётларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгиликлар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари асосида қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри тақсимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан бакалаврларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги малака талабининг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далолат беради.

Шу боис, мазкур такомиллаштирилган 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз.

“Шафран” Илмий тадқиқот маркази
МЧЖ директори

Б.Ё. Тўхтаев

**Тошкент давлат аграр университети 5411100 – Доривор ўсимликларни
етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича
тайёрланган малака талабларга**

ТАҚРИЗ

Мустақиллик йилларида сўнг доривор ўсимликшуносликка алоҳида эътибор қаратилди. Ҳозирги кунда бу соҳа сўнги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистоннинг иқлим ва тупроқ шароити турли хил доривор ўсимликларни етиштириш учун мос келади, улардан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари жадб қилиниб республика худудларидаги ихтисослашган ўрмон хўжаликлари, фермер хўжалиқларига тадбиқ этилмоқда. Буларни ўрганиш ва бўлажак мутахассисларга ўргатиш бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари катта аҳамиятга эгадир.

Тошкент давлат аграр университетида бир қатор салмоқли ишлар амалга оширилган бўлиб, яъни 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режалари магистрлар тайёрлашда республика қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ислохатларнинг йўналиши, мазмуни кўлами ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги “Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-4421 сонли қарорига асосан Тошкент давлат аграр университети ва унинг филиаллари ҳамда қишлоқ хўжалиги таълими ва илм-фанни янада ривожлантиришнинг устивор йўналишлари қишлоқ хўжалиги инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “ақлли қишлоқ хўжалиги” ва рақамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш, ўқув лаборатория базасини модернизациялаш, фан дастурида соҳа бўйича замонавий ишлаб чиқариш жараёнлари, юқори унимли ва ресурстежамкор илгор технологиялар соҳасидаги билимларни шакиллантиришга қаратилган вазифаларни акс эттирилган.

Мазкур малака талабларда берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, ўқув жараёни ва амалиётларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгиликлар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари асосида қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри тақсимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан бакалаврларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги малака талабининг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далолат беради.

Шу боис, мазкур такомиллаштирилган 5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириши ва қайта ишлаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз.

**Дехқончилик ва мелиорация
кафедраси профессори**

У.Норкулов

У.Норкулов

**5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта
ишлаш технологияси бакалаврият таълим йўналишининг
малака талабларини ишлаб чиқилишига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5411100– Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалаврият йўналиши малака талабларни ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий–ҳуқуқий ҳужжатларига асосланган:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги “Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-4421 сонли қарорига асосан Тошкент давлат аграр университети ва унинг филиаллари ҳамда қишлоқ хўжалиги таълими ва илм-фанни янада ривожлантиришнинг устивор йўналишлари қишлоқ хўжалиги инновацион ресурстежамкор технологияларни қўллаш, “ақлли қишлоқ хўжалиги” ва рақамлаштирилган агротехнологияларни жорий қилиш бўйича замонавий билимларга эга бўлган кадрлар тайёрлаш, ўқув лаборатория базасини модернизациялаш, фан дастурида соҳа бўйича замонавий ишлаб чиқариш жараёнлари, юқори унимли ва ресурстежамкор илгор технологиялар соҳасидаги билимларни шакиллантиришга қаратилган вазифаларни акс эттирилган.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриятда “Гуманитар ва ижтимоий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” ва умумий юклама ҳажми 34,2 %дан 26,2%га камайтирилди. “Умумқасбий фанлар” блокининг ҳажми 42,6 %дан 45,5 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокининг ҳажми 17,0 % дан 21,4 % гача оширилди. Шу билан бирга бакалавриятда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 20 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури“ нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим – тарбияга йўналтирилган ҳамда Призедент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор – фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган; малакавий талаблар дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий ананалар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шакилланиши таъминланади;

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузалишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди;

Ушбу малакавий талаблар халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида қадирларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади;

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5411100– Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси бакалаврият таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўқув ишлар бўйича проректор

С.Я. Исламов

**5411100 – Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш
технологияси таълим йўналиши малака талабларини
халқаро тажрибалар билан қиёсий-таққослаш
тўғрисидаги таҳлилий**

МАЪЛУМОТНОМА

Ушбу таълим йўналиши малака талабларининг лойиҳасини ишлаб чиқаришда АҚШ, Буюкбритания, Германия, Корея мамлакатлари олий ўқув юртларида ўрмон хўжалиги учун кадрлар тайёрлаш тажрибасидан фойдаланилди.

Ўзбекистонда доривор ўсимликлар деҳқончилиги муҳим аҳамиятга эга. Шу боисдан ҳам бакалаврлар учун ўтиладиган фанлар асосан доривор ўсимликларни етиштириш ва дастлабки қайта ишлаш технологиясини ўргатишга қаратилган. АҚШ да ушбу йўналиш бўйича фанлар асосан халқ табобати, озик-овқатбоп доривор ўсимликларни етиштириш ва фармацевтика саноатини доривор ўсимликлар билан таъминлаш технологияларига қаратилган. Шарқ мамлакатлари Корея, Хитой, Хиндистон ва Японияда халқ табобати ва фармацевтика саноатини ривожлантиришга йўналтирилган.

Чет эл фанларини таҳлил қилиб, доривор ўсимликлар систематикаси, ресурслари ва муҳофазаси, биоэкологияси, халқ табобати, расмий тиббиёт ва фармацевтика саноатида қўлланиладиган доривор ўсимликлар деҳқончилиги, доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлашга оид фанларни такомиллаштириш мумкин.

Хорижий мамлакатларда олий аграр таълим талабаларига келгуси ишлари хусусиятидан келиб чиқиб, уларнинг танлови бўйича фан ўрганиш имкониятини бериш, яъни таълимни демократлаштиришни назарда тутишни эътиборга олиб, ушбу малака талабларида танлов фанларидан оладиган билимлар бўйича талаблар киритилди.

**Тош ДАУ Ўқув ишлари
бўйича проректори**

С.Я. Исламов

Бакалавриятда таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалаврият)	Америка Қўшма Штатлари (бакалаврият)	Австрия (бакалаврият)
1.	Бошланиши	3 йиллик ўрта махсус коллеж таълимидан ёки академ лицейдан сўнг	10 йиллик мажбурий ўрта мактаб таълимидан сўнг	10 йиллик мажбурий ўрта мактаб таълимидан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	3 йилдан- 4-5 йилгача	3 йилдан- 4-5 йилгача
3.	Таълим олувчилар сони	1-6	4 -10 ва ундан ортик	1-12 ва ундан ортик
4.	Ўтиш жойлари	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликларида	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликларида, шу соҳада ташкил этиладиган ёзги мактабларда, шунингдек талабанинг хохишига кура фермер хужаликларида	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликларида, шу соҳада ташкил этиладиган ёзги мактабларда
5.	Таълим берувчилар	Аграр университетларидаги Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси мутахассислиги бўйича фан доктори, фан номзоди ёки амалий машғулотлар учун магистратура дипломига эга профессор-ўқитувчилар, малака ошириш курсини тугатган олий маълумотга эга бўлган- ўқитувчилар, амалий кўникмаларни ўргатиш бўйича бошқа тор доирадаги мутахассислар – тренерлар.	Университетда фаолият юритадиган профессор-ўқитувчилар, лаборатория дарсларида тегишли тартибда рухсатга эга булган олий малумотли лаборатория ходимлари, шунингдек ишлаб чиқариш билан узвий боғлиқликда фаолият юритадиган илмий тадқиқотчилар	Университетдаги тегишли кафедраларда фаолият юритадиган профессор-ўқитувчилар, лаборатория дарсларида тегишли тартибда рухсатга эга булган олий маълумотли лаборатория ходимлари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: тегишли кафедра мудирлари ва декан шунингдек университет раҳбарияти	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: белгиланган фанлар бўйича махсус шахслар ва шунингдек белгиланган фан тугагач талабалар ўқитувчига ва унинг фаолиятига баҳо бериш орқали амалга оширилади.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: белгиланган фанлар бўйича махсус шахслар ва шунингдек белгиланган фан тугагач талабалар ўқитувчига ва унинг фаолиятига баҳо бериш орқали амалга оширилади.

Courses in the Medicinal Plant Program

About	For a schedule of Fall 2014 courses, click here
Current Research	FFYS 197/PSIS6 - An Exploration of Medicinal Plants (1 credit) (Fall, Spring) Although ancient texts and ceremonies indicate plants were used as medicine from the dawn of history, antibiotics and vaccinations developed in first half of the 20th century led conventional medicine to shun plant material for chemically synthesized replacements. Concerns about modern medicine and changes in life style and research during the past 20 years, however, have led to increased interest in using plants and plant extracts as medicine. In this course, we will focus on a series of plants used in modern medicines and/or diets to treat disease and improve health. Both historical and modern applications of the plants as medicines will be explored through class presentations and discussions, looking to the future of medicines from plants.(FRESHMEN ONLY) Lyle Craker
Faculty and Staff	
Outreach	
Recent Publications	
Contact Us	STOCKSCH 280- Herbs, Spices, and Medicinal Plants (4 credits) (Spring)- GenEd Biology course Introduction to the growth, culture, and science related to the production and use of herbs, spices, and medicinal plants. Emphasis on plants used in the home with discussions on bioactivity of plant extracts. Laboratory practice in seeding, growing, oil extraction, and utilization of these plants. Examinations, project and identification of selected herbs. Lecture, lab. Lyle Craker
	STOCKSCH 296- Shamanism and the Modern World (2 credits) (Fall/Spring) This course will look at the Shamanic understanding of the human body, emotional and physical disease, the plant world and methods for healing. It will introduce students to the healing power of plants and methods for developing a spiritual relationship with plants. This course will include an introduction to shamanic ceremony and elements of shamanic energy healing. Email Kristen Avonti . Limited to 25 students.
	STOCKSCH 297C - Traditional Herbal Medicine Systems Part I (1 credit) (Fall) The botanical wisdom accumulated by indigenous people has provided humankind with herbal drugs used in human healthcare for thousands of years. Systems of herbal medicine have evolved around the world, many with overlapping medical practices and theories of health and disease. In this course, we will study the history and practices of traditional medicine systems from around the world including traditions from Africa, South America, China, India, and North America. To better understand how and why certain medicinal plants are used in healthcare, we will study medicinal plant chemistry, plant taxonomy, and plant geography. Lecture. No prerequisite. Nazim Mamedov
	STOCKSCH 297D - Traditional Herbal Medicine Systems Part II (1 credit) (Spring) An examination of indigenous medical systems in the world to understand the choices of herbal medicines used by traditional healers and the similarities and differences in the approach of treatments. Discussions on herbal medicines used in various societies in the fight against afflictions such as diabetes, obesity, and gastrointestinal disorders. An assessment on medicinal plants that possess antimicrobial, antifungal, antiviral, and immune enhancing activity. A look at herbal medicines used around the world for improving men's and women's health. Lecture. No prerequisite (Part I of this course is not necessary for understanding Part II). Nazim Mamedov
	STOCKSCH 297E- Wild Edible Plants (1 credit) (Fall/Spring) This course will examine more than a dozen species of local plants and trees that be harvested from the wild. The course will focus on plant identification skills,

sustainable harvesting, wild crafting and how to process these plants into foods and fibers. Felix Lufkin

STOCKSCH 297J- Clinical Herbalism: Part I (1 credit) (Fall)/ STOCKSCH 297K- Clinical Herbalism: Part II (1 credit) (Spring)

Taught by a practicing clinical herbalist, these courses will cover the traditional understandings of human physiology, health, and sickness, according to Western, Native American, and Chinese health philosophies. We will discuss how herbal medicine can be used to maintain or restore health and balance within the context of the different health philosophies. The courses will include a survey of commonly used medicinal plants, understanding the chemistry of the plants and the actions of the plants in human systems. A major focus of the courses will be the appropriate preparation and applications of different types of medicinal plant extracts.

Lecture. No prerequisites (Parts I and II of this course can be taken independent of each other). Chris Marano

STOCKSCH 297W- Herbal Approaches to Women's Health (2 credits) (Spring)

This course will include an extended discussion of the use of medicinal herbs and foods for health and well being through all stages of a woman's life, puberty to menopause. We will cover basic herbal medicine making techniques, cosmetic and health applications and physiological of the female reproductive system. Practical experiential learning and personal health empowerment will be emphasized. Brittany Wood Nickerson

PLSOILIN 398S Practicum- The Shaman's Pharmacy (Amazon Field Immersion Course) (3 credits) (Summer/Winter)

Amazon Shamanic Medicine provides a unique, intensive exploration of the plant-based medicines of Amazon rainforest, a body of knowledge derived from shamans who are considered among the most capable of natural healers alive today.

The course involves on-campus classes, and eleven days of travel and intensive study in the Peruvian Amazon rainforest. The trip to Amazonia is held at ExplorNapo, a lodge and learning facility set in primary rainforest along the Rio Napo in Peru. of field experience. The ExplorNapo facilities include access to experienced Amazon guides, boats for venturing deeper up rivers and into the forest, a medicinal plant garden developed by ethnobotanist Dr. James Duke, and easy access to the Canopy Walkway operated by the Amazon Center for Tropical Studies. Lecture and practicum.

Chris Kilham and Nathaniel Putnam

Independent Study in Medicinal Plants (1-6 credits) STOCKSCH 596 or STOCKSCH 396, 396H, 496

Students interested in the agricultural production, medicinal utilization, or social aspects of medicinal plants are encouraged to consider an independent study project. Students may pursue their own research interests or study under the guidance of a researcher in the Medicinal Plant Program. Lyle Craker

Courses of interest in the Department of Plant, Soil & Insect Sciences

PLSOILIN 100	Botany for Gardners	4 credits
PLSOILIN 102	Intro Botany	4 credits
PLSOILIN 120	Organic Farming and Gardening	3 credits
PLSOILIN 185	Sustainable Living	4 credits
PLSOILIN 265	Sustainable Agriculture	3 credits

Courses of interest in other Departments

ANTHRO 208	Human Ecology	3 credits
BIOCHEM 285	Cell and Molecular Biology	3 credits
BIOLOGY 103	Plant Biology	4 credits
BIOLOGY 426	New England Flora	3 credits
CHEM 110	General Chemistry	4 credits
CHEM 285	Organic Chemistry	3 credits
KIN 100	Human Performance and Nutrition	4 credits
KIN 170	Human Anatomy and Physiology I	3 credits
FOODSCI 101	Food and Health	3 credits
FOODSCI 102	World Food Habits	3 credits
FOODSCI 120	Food Preservation	3 credit
FOODSCI 150	The Science of Food	3 credits
FOODSCI 160	The Nature of Food	3 credits
MICROBIO 160	Biology of Cancer and AIDS	3 credits
MICROBIO 310	General Microbiology	3 credits

Students are encouraged to review the course catalogs of Hampshire College, Smith College, Amherst College, and Mt. Holyoke College for related courses. The Five College Course Catalog can be found [here](#).

Special thanks to Chris Kilham, Zoe Helene, Chris Marano, Zoe Gardner, and Gaia Herbs for the use of the photos.

© 2011 [University of Massachusetts Amherst](#) . [Site Policies](#) .

This site is maintained by the [College of Natural Sciences](#)